РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба вписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 2-го СІЧНЯ 1919. Ч. 1. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JANUARY 2, 1919. No. 1.

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН ПОВЕРНЕ В ПОЛОВИНІ ЛЮТОГО.

Власть в Німеччині в руках умiркованих соціялістів. -- Вплив большевизму щораз сильнійший.

Большевицькі війска здобули Вильну. -- Анґлія висадила війска в Ризї і Нарві.

Масарик плянує нову федерацію з републик центральної Европи.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 1, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

МОСКАЛІ В ПАРИЖИ ДОМАГАЮТЬ СЯ СКОРОЇ ІНТЕРВЕНЦІЇ НА УКРАЇНІ.

Клевети проф. Бахметева на український рух.

ПАРИЖ, 30. грудня. — Представники держав аліянтів приймили на послухане речників Росії, які просять о признане її представництва в мировій конференції, як се заявив Борис А. Бахметев, російський посол з Вашінґтону.

„Я маю вповні надію, — говорив Бахметев — що мировий конґрес вислухає гадку більшости і після неї поступить. Амбасадори і инші визначні Москалі, які перебувають під теперішну пору в Парижи, мають вражіне, що вони приходять на конґрес, яко співучасники в побіді. Без Росії аліянти ніколи не виграли би війни.

„На нещасте Росія упала ще перед кінцем війни, а що дотепер аліянти не признали російського правительства, то зовсім природно Росія не може підписати мирового договору, хиба би перед його підписанем російське правительство було признане. Але я є певний, що російські справи не будуть конференцією відложені на бік, але полагоджені згідно зі загальним бажанем.

„Помимо своїх невдач Росія істнує. Дух зединеної Росії живе і розвиває ся в Омску, Архангельску, Катеринодарі і по инших осердках Росії. Росія могла би остаточно упорядкувати свої справи навіть без помочи аліянтів, але вона може прийти до себе далеко скорше, коли аліянти поспішать з помочию, якої зединена Росія потребує, щоби протидїлати німецьким махінаціям за посередництвом большевиків. Тривале сильне російське правительство є конечне, щоби здержати ширенє большевизму і охоронити близкий схід від анархії і неладу".

Ясну заяву зі сторони французького правительства щодо становища аліянтів супроти Росії приймили Москалї з великою радостию і вдячностию. Вони є увірені, що через те ріжні осередки зединеня Росії стануть сильнійші. Посол Бахметев і його товариші є тої гадки, що для запевненя успіху російської армії на Сибіри треба лише гроший і воєнних матеріялів. Російська армія на Сибіри числить тепер 100.000, крім того є 200.000 рекрутів, які чекають на оруже.

На Україну, Закавказе і Кубань аліянти мусять крім гроший і воєнних матеріялів вислати також і сильнійші війска, бо в тих сторонах московські війска є значно слабші ніж большевицькі, заявляють речники зединеної Росії.

„Треба мати на увазї, — сказав Бахметев — що Москалї в краях над Чорним морем мають проти себе Нїмців, які старають ся викликати нелад. Тут не стоїть справа так, як на Сибіри, де московські війска мають до діла з большевиками. На Україні національний рух від свого початку був австрійський (??!), а Петлюра, провідник українських селян, який нині володіє над Україною з Києва, опирає свою власть на помочи, яку дістав від центральних держав (??!). Воно ще покаже ся, що Москалї, згромаджені в Одесї, мають перед собою тяжку задачу".

Після гадки проф. Бахметева в російськім правительстві повинні мати перевагу представники селянства, бо 80% російського народу займає ся хліборобством. **Треба надіяти ся, що аґрарні заворушеня на Україні перемінять ся в загальне повстане, яке буде мати на цїли повалити систему великих посїлостий, котра була захована підчас німецької окупації України. Земельної справи на Україні не полагоджено доси, як се стало ся в прочій Росії, а українські селяни домагають ся землї.**

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 1, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ ВИЛЬНУ.

ЛОНДОН, 30. грудня. — **Большевицькі війска заняли Вильну, столицю Литви,** як се доносить телеграма з Копенгаґен на підставі вістий, одержаних з Петрограду.

Анґлійські війска висіли в Ризї.

ЛОНДОН, 30. грудня. — Нинїшні вісти доносять, **що анґлійські війска висіли в пристани Рига.**

Анґлійський командант війшов в порозуміне з місцевими властями, але большевицькі аґітатори підмовили товпу проти анґлійського команданта. Прийшло до боротьби, в якій значне число людий було убите або ранене. Товпу остаточно розігнано.

Анґлійські моряки, співділаючи з естонською армією на суші, висіли в пристани Нарва. Місто находило ся в посіданю большевицьких війск. Правдоподібно їх прогнано.

Американці протестують проти задержаня американських війск на російськім фронті.

ДІТРОЙТ, МІШ., 30. грудня. — На масових зборах, скликаних мейором міста Дітройт, Оскаром Марксом, буде ухвалений протест проти дальшого задержаня 339. американського полку піхоти (рекрутованого зі стейту Мішіґен).

Згаданому полкови, який находить ся на боевім фронті на полудне від Архангельска, грозить кождої хвилї цїлковите знищене. Сотки телеграм з протестами вислано зі стейту Мішіґен до членів конґресу у Вашінґтонї.

Змагане большевиків повалити адмірала Колчака.

ВЛАДИВОСТОК, 28. грудня. — Большевики розпочали живу діяльність в ріжних місцевостях сибірської зелізниці правдоподібно в цїли поваленя адмірала Колчака, диктатора омського правительства.

В Чїтї, Іркутску і Красноярску здавлено большевицькі бунти при помочи оружної сили, з якої велика частина оказала ся вірною адміралови Колчакови, хоч много жовнїрів перейшло на сторону большевиків.

На зелїзничій стації Камарчаґа, 30 миль на схід від Красноярска, тисяч большевиків захопило зелїзницю і окопавши ся звели боротьбу з російськими і сибірськими війсками, висланими проти них з Омска. Вислїд битви доси ще не є звісний.

Князь Ґоліцин під опікою американської сторожі прибув тут з виликими фондами, призначеними для омського правительства. Доручене стоїть в дорозї богато перешкод, між ними дезорганїзація, яка панує під теперішну пору на сибірських зелізницях.

Японія хоче відкликати свої війска зі Сибіри.

ГОНОЛЮЛЮ, 28. грудня. — Телеграма з Токіо, столиці Японії, доносить, що японський департамент війни подав до відома, що половина японських війск, які находять ся на Сибіри, буде небавом відкликана домів.

Кн. Львов про замордоване бувшого російського царя.

ПАРИЖ, 30. грудня. — Міністер загр. справ Пішон заявив вчера в палатї послів, що скора інтервенція в Росії є конечна, подаючи подробиці про страчене цілої родини бувшого російського царя.

Членів бувшої царської родини уміщено яко полонених в малій кімнатї. Через ніч колено їх багнетами, а рано вистріли револьверові положили конець їх нуждї.

Такі інформації, заявив Пішон, одержано від князя Львова, який недавно був в гостинї в Парижи.

Инші кажуть, що бувший цар жиє в невтральній державі.

ВАРШАВА, 24. грудня. — „Нема найменьшого сумніву, що цар і ціла його родина є при житю. Я є певний сього", заявив Михайло Чіхачев, свояк ґенерала Скоропадського, який недавно прибув тут з України, утікаючи через Петроград, Двинск, Вильну і Ровно.

„Я не можу виявити, в котрім краю цар перебуває, бо він собі сього не бажає. Він не хоче, щоби йому докучано, і він хотів би мати спокій", заявив дальше Чіхачев.

„Про місце його побуту знають правительства аліянтів. Він перебуває в одній невтральній державі. Описи про його замордоване в Екатерінбурґу були сфабриковані Троцьким і Ленїном для цїлий пропаґанди.

„Утеча царя коштувала богато гроший і часу та житя многих офіцирів. Між убитими офіцирами находить ся також бувший особистий адютант царя, ґр. Татічев, якого розстріляно замісць царя. Документи, які містять опис утечі царя, находять ся в руках німецького консуля в Петроградї, Кеніґа, який переслав їх до Берлїна".

Чіхачев заявляє, що аліянти мусять вислати як найскорше війска, щоби обсадити Росію, і в сей спосіб привернути тривале правительство і нормальні відносини економічні.

Він оповідає, що кошт житя в Росії є застрашаючий. В деяких місцевостях коштує один фунт масла 120 рублів, а пара чобіт 1.000 рублів. Часто однак лучаєть ся, що средств поживи не можна дістати за жадну цїну.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 1, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецькі власти кажуть Падеревскому забирати ся з Позманя.

БЕРЛІН, 28. грудня. — Німецьке правительство противило ся формально демонстраційному принятю Падеревского в Познани, як се доносить „Таґеблят".

Німецьке правительство опирало ся тому на сїй підставі, що воно згодило ся признати Падеревскому безпечний переїзд лише з Данціґа до границї Польщі. Пруські власти заявили Падеревскому, щоби він опустив Познань і виїхав до Варшави.

Передвиборча відозва.

ВАШІНГТОН, 30. грудня. — З дипльоматичних кругів в Швайцарії доносять, що польські політичні партії всіх трох заборів колишного польського королївства, обіймаючі робітників і селян, видали слідуючий маніфест:

„Остаточним і непохитним бажанем цїлого польського народа, який на підставі історичних традиций і спільних ідей є звязаний з державами аліянтів, є, щоби сей союз, заключений підчас війни, тривав дальше й по заключеню мира.

„Будучи сьвідомими неоспоримих прав і історичної місії польського народа, ми звертаємо наші гадки в напрямі Парижа і рівночасно висказуємо свою вдячність за проголошенє независимої і вільної Польщі, як також за допущене польських делеґатів на мирову конференцію у Версалю.

„Ми є певні, що вислід сього конґресу буде направленем великої історичної несправедливости, якої жертвою ми були впали, і ми є певні, що політична мудрість і справедливість признасть Польщі доступ до моря і давну пристань Ґданськ.

„Могуча Польща, сильна економічно і політично, буде рівночасно ґарантією для цивілізації і мира з одної сторони проти елементів німецьких, а з другої знова проти елементів східних.

„Ми просимо, щоби польський комітет народовий передав нашу заяву правительствам аліянтів".

В ЧЕХІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 1, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Аліянти визначили границї Словаччини.

БУДАПЕШТ, 27. грудня. — Голова військової місії аліянтів, полковник Вікс, повідомив президента угорської народної ради, ґр. Каролї, про тимчасове визначене границь Словаччини, аж доки ся справа не буде остаточно порішена на мировій конференції.

Границю Словаччини становлять: Північна і західна границя Угорщини аж до Дунаю, відтак здовж Дунаю аж до Ексцель, опісля через місто Рімасомбат і простою лінією до ріки Унґ і просмика Ужок.

Чехо-Словаки мають одержати німецьку кольонію.

ПРАГА, 28. грудня. — Телеграми доносять, що аліянти ухвалили признати Чехо-Словакам німецьку кольонію Тоґоляндъ, в західній Африцї, і частину Угорщини, так що границї будуть згідні з історичними границями Словаччини.

Дальше сказано, що аліянти вислали ноту, в якій є точно означені границї Словаччини і в якій зажадано, щоби угорське правительство зарядило безпроволочно опорожнене тих територій з мадярських війск.

В АНҐЛІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 1, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)
(Дальше буде).

Ірляндія має проголосити себе републикою.

ЛОНДОН, 28. грудня. — В кождій громадї в Ірляндії появить ся нині відозва, в якій загал буде повідомлений про **утворене ірляндської републики.**

Часописи доносять, що 76 послів з партії „шінфейнерів", вибраних підчас останних виборів, не візьмуть участи в засїданях анґлійського парляменту, але утворять в Доблині шінфейнерську центральну раду, яка проголосить себе парляментом для Ірляндії.

Коли би анґлійське правительство її розвязало, то рада після потреби буде переносити ся з одної місцевости до другої.

Айриші знищили памятник.

КОРК, 30. грудня. — По проголошеню побіди „шінфейнерів" у виборах в суботу в ночи висаджено у воздух памятник, побудований в Корк в честь жовнїрів, які бороли ся в полудневій Африцї з Бурами.

СПРАВА МИРА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 1, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН ПОВЕРТАЄ В ПОЛОВИНІ ЛЮТОГО ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ПАРИЖ, 30. грудня. — **З урядових кругів доносять, що президент Вілсон відїде дня 10. лютого з Европи до Злучених Держав.**

Президент Вілсон відїде в середу в ночи з Парижа до Італії.

Проф. Масарик творить нову федерацію републик.

ЖЕНЕВА, 29. грудня. — Політичне положене в чесько-словацькій републицї значно скріпило ся після приїзду до Праги президента Масарика.

Недавно була вістка, що проф. Масарик має намір утворити федерацію славянських держав, яка тягнула би ся від Балтійського до Адрійського моря. В склад сеї федерації мали війти: Чехо-Словаччина, Польща і Юґославія.

В дійсности однак проф. Масарик є за утворенем великої федерації републик, не виключно славянських. Він є за тим, щоби до федерації включити також Литву, евентуально також Угорщину і німецьку Австрію, коли буде певність, що обі сі держави основно змінили своє політичне розумоване та що вони раз на все позбули ся бажаня панувати над сусїдними державами.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 1, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ЗЛОЖЕНЕ З УМІРКОВАНИХ СОЦІЯЛІСТІВ.

Мають гадку перенести осідок правительства з Берліна.

ЛОНДОН, 30. грудня. — **Німецьке правительство складаєть ся тепер виключно з умiркованих соціялістів. Три місця в кабінетї, які були опорожнені через резиґнацію независимих або радикальних соціялістів, заняли соціялісти уміркованї.**

Крім дотеперішних членів правительства, Еберта, Шайдемана і Ляндсберґа, війшли на місце уступивших: **Носке з Кіль; др. Лебе,** редактор „Фольксвахт" з Бресляв, і **Вішель, посол до** парляменту.

Жовнірська рада, адміністрація і ґенеральний штаб заявили свою вірність правительству.

Одна телеграма доносить, що правительство має намір перенести свій осідок з Берліна до котрогось иншого міста, полишаючи сам Берлін під контролею групи „Спартак".

Німеччина має заплатити лише відшкодоване за втрати цивільного населеня.

БЕРЛІН, 30. грудня. — Справа відшкодованя зістала полагоджена між Німеччиною, Злученими Державами та аліянтами і німецькі делеґати лише під тим услівем підписали розем, що відшкодоване буде ограничене, заявив нині Ерцберґер, голова німецької делеґації, яка підписала розем.

Воєнні шкоди і кошти, говорить він, має покрити кожда держава; Німеччина є однак зобовязана заплатити відшкодоване околицям, які німецькі війска заняли були у Франції і Бельґії, і покрити втрати, які потерпіло цивільне населене тих околиць.

Вплив большевизму змагає ся.

ВАШІНГТОН, 30. грудня. — **Нині одержано з Берліна слідуючу вістку з Берна:**

„В Берліні панує хаос. [illegible] вчера пополудни не на[illegible] з Берліна до Швайца[illegible] вістка".

Вісти, які одер[illegible] ставники загран[illegible] доносить, що [illegible] Німеччини пр[illegible] лике число [illegible] ґентів. Б[illegible] богато [illegible] яко го[illegible] аліянт[illegible] дуж[illegible] цік[illegible] на[illegible] і його по[illegible] ре тепло, [illegible] бо присїн[illegible] і уживаня, [illegible] аду. Уживані [illegible]

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

Всі українські товариства в Злучених Державах, котрі хотять підперти українські установчі збори у Львові і в Києві у їх боротьбі за повну свободу української нації, нехай вишлють своїх делегатів на Народний Зїзд і велику українську політичну манїфестацію 16. і 17. січня, 1919, в Ню Йорку.

Нехай наш голос на сїй великій маніфестації буде відгомоном на зазив України!

Тож, на Народний Зїзд!

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100-ТИСЯЧНИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

В ЧАСЇ РІЗДВА І НОВОГО РОКУ УКРАЇНЦЇ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПОВИННІ ЗЛОЖИТИ СЕЙ ДАР НА ОБОРОНУ ГАЛИ[illegible]ЧИНИ І БУКОВИНИ, ЯКІ НАШІ БРАТЯ ТЕПЕР БОРОНЯТЬ ПЕРЕД [illegible]ПАДАМИ ЛЯХІВ І РУМУНІВ.

Нехай не буде української громади, яка би в тім часї не [illegible]жила своїх щедрих жертв на Фонд оборони Галичини!

Нехай не буде нїодного Українця нї Українки, котрі би [illegible]овились дати свій дарунок на Фонд оборони Галичини!

[illegible]Се діло всїх нас разом і кождого з нас зокрема — подбати [illegible]рудитись, аби Фонд оборони Галичини скоро досягнув [illegible] 100 тисяч долярів.

Українського народу меньше в Америці нїж польського, [illegible]ле ми повинні розуміти, що коли Поляки щедрі на вшехпольський фонд для агітації проти Українців, то ми повинні бути далеко щедрійші на цїли для оборони свого народу і його краю перед тою агітацією і перед нападами і перед знищенем та руїною!

Глядїм, що наші братя терпіли 5 лїт, як ми тільки здалека про се чули; глядїм, що наші братя тепер житє і майно, одним словом все, що ще мали, поставили на жертвенник остаточного освободженя свого краю зпід соромного ляцького ярма; глядїм, що у них нинї нема вже двох гадок, тільки одна: ПОСЬВЯТА ЗА ВОЛЮ РІДНОГО КРАЮ!

Або воля або не жити! — такий гомін несеть ся нинї по наших знищених селах в Галичинї і на Буковинї. Хто дужий носити оружє, іде відімститись у розправі з катом, який його батька або дїда бив ще канчуком, а і по знесеню панщини вважав за худобу і знущав ся над ними; нищив їх економічно і рабував їх право горожанське.

Хто нинї з нас може спокійно сховатись перед лицем тих героїв, нераз може і малих хлопців, що спішать із сїл ратувати свій край в останній кровавій розправі з катом?

Хто нинї може вагатись, чи подати руку свому братови в Галичинї і на Буковинї, що на Різдво снїгами спішить з рушницею на рамени боронити свободу рідного краю, чи відтрутити його своєю рукою?

Хто нинї може мати спокійне Різдво і милий Новий Рік, як чимнебудь не причинить ся на поміч і на оборону свого рідного краю?

Памятаймо се. Памятаймо в сих найблизших днях про рід[illegible] край; про братів і сестер, що боронять свого краю перед [illegible]ом ворожих орд, а памятаючи се, складаймо щиро і радо [illegible] на Фонд для оборони Галичини!

[illegible] моні-ордери треба виповняти так: UKRAINIAN NA[illegible]MITTEE of U. S., і посилати на адресу касієра У. Н. [illegible] Миколи Підгорецького. Адресувати так:

[illegible] REV. NICHOLAS PIDHORECKY,
[illegible] Street, : : : : New York City.

[illegible] дня 28. грудня 1918.

Український Народний Комітет.

[illegible]МСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

[illegible]чених Державах орґанізують [illegible] Почин дали Холмщани, що [illegible]іс, Мо.

[illegible]ської України перед поль[illegible]сїх Українців із західної [illegible] домагань до україн[illegible]

[illegible]х Українців" є п. О[illegible]chool в Ню Рошел, Н. [illegible]студії кінчив в Злу[illegible]

[illegible] можуть вписатись [illegible]ша), котрі живуть в [illegible]

[illegible] New Rochelle, N. Y.

МЕТРИКИ УРОДЖЕНЯ П. СІЧИНСЬКОГО І П. СТЕЧИШИНА.

Пан Стечишин, остатний редактор „Народної Волї", виписав на мою адресу казанє (розумієть ся, приличних слів не уживаючи, але що-ж: — як хто вміє, так піє!) з причини, що я писав про молодечу політику його і пана Січинського. Аби я більше такого не писав, він у своїй статї представив метрику уродженя пана Січинського і свою, відки виходить, що пан Січинський має 30 лїт, а пан Стечишин 35 лїт. Дальше каже менї, що пан Січинський має вже на голові срібні волоски (панї мають щастє, з нїчого їм срібло росте!), та що я виглядаю молодший від пана Січинського.

А як вже все так виразно і докладно представив, додав від себе ще отсю тяжку думу:

> Як би там не було, десять лїт становлять в людськім житю поважну ріжницю. **Хто десять лїт тому мав двайцять лїт, той нинї має трийцять.** Січинський нинї є в тім віцї, в якім Христос поклав основи нової релігії, а ріжні найславнїйші люди доконували своїх безсмертних вчинків.

* * *

Що на все те менї відповісти?

На лайки відповідати не буду, бо хоч вони обчислені на людську делїкатність, то всетаки ще не на стільки делїкатні, аби на них відповідати.

А на все проче мушу сказати, що пан Стечишин має рацію.

Метрики уродженя перечити не буду, бо як би я заперечив паперові метрики, то пан Стечишин має на се незбиті живі докази, які годї заперечити.

Буду трібувати перечити срібні волоски пана Січинського, так пан Стечишин має на се знова незбиті докази і може зі мною пійти до золотника, який може се ствердити при помочи хемікалій.

Стану казати, що я виглядаю старший від пана Січинського, так знова лихо з тим срібними волосками. Не пораджу проти фактів.

Візьму повідати, що се неправда, що „хто десять лїт тому мав двайцять лїт, той нинї має трийцять", то вже абсолютно тут програю. На се пан Стечишин може представити не лише живі докази, але і рахункову книжочку з „праймері скул". І тому на се вже нема жадної ради. Треба приймити так, як пан Стечишин каже.

Або знов казати-му, що се неправда, що пан „Січинський є нинї в тім віцї, в якім Христос поклав основи нової релігії, а ріжні найславнїйші люди доконували своїх безсмертних вчинків"? Також годї, бо пан Стечишин має факти. Він може менї показати біблію, в якій є подані лїта Ісуса Христа. А за „ріжними найславнїйшими людьми", що то доконували своїх вчинків і ще безсмертних, також не тяжко пошукати. От хоч би зачнїм від царя. „Засїв" він був на престолї, як мав 30 лїт; нарід його вправдї потім струтив, але вчинок з сидженем з 30-лїтного віку лишив ся. Або кайзер, як „засїдав" на престолї, також мав 30 лїт (і щоби було до пари, відсидів на нїм других 30 лїт); нарід його вправдї також струтив, але вчинок з 30-лїтного віку лишив ся. Його син, наслїдник до сидженя на тім престолї, мав 30 лїт, як тому 6 лїт вислав був телеґраму до пруських офіцирів в Альзациї і Льотаринґії зі словами „фесте друф" (добре бийте). Альзация і Льотаринґія вправдї відірвались вже від Прусії, але вчинок з 30-лїтного віку остав ся. Отже видно, що „ріжні найславнїйші люди доконують своїх безсмертних вчинків в 30-тім роцї житя". Але що то люди? Навіть така 30-лїтна війна (тому півтретя столїтя) і та мусїла дотягнути 30 лїтного віку, аби дозріти і доконати свого безсмертного вчинку, яким було закінченє війни.

* * *

Отже того, що написав пан Стечишин, не можна заперечити. А як не можна заперечити, то треба йому признати, що він має правду.

Значить, треба йому признати:

1. метрики уродженя;
2. срібні волоски у пана Січинського;
3. старший вигляд у пана Січинського;
4. рахункову табличку;
5. біблію;
6. і се, що великі люди в 30-тім роцї житя доконували своїх великих вчинків.

А коли вже все те буде признане, то треба також признати, що панове Січинський і Стечишин є повнолїтні люди.

Тільки одного не можна признати.

Не можна признати, що їх політика є добра і розумна.

Кождий чоловік мусить сказати, що **політика обох тих дорослих і повнолїтних панів є зла і дурна,** а навіть може сказати, що то **смарката політика.**

Оба ті панове можуть бути повнолїтні; вони можуть мати дуже добрі метрики, срібні волоски і рахункові книжочки, — але політика їх може бути зла, дитиняча і смарката.

І то власне ще сумнїйше, що вони оба дійшли до такого віку, в яких найславнїйші люди доконували своїх безсмертних вчинків, а замісць безсмертних вчинків роблять дурну агітацію проти галицької України і її установчих зборів, а за своїм плебісцитом.

Як би метрики і рахункова табличка виказали, що вони ще дїти, то їх дїточу і смаркату політику можна би оправдати малолїтним віком, але як метрики уродженя, подані в „Народній Волї" разом з рахунковою табличкою виказують, що вони вже повнолїтні і дозрілі, **то чим оправдати їх дїточу і смаркату політику?**

Метрики уродженя їм не помагають, але шкодять. Вже лїпше було зробити так як панни роблять — відняти їм по яких 10 лїт, бо дитинї можна простити дитинячу політику, але дозрілому чоловікови годї.

Тому я ще раз кажу, що признаю метрики уродженя пана Січинського і пана Стечишина, але їх дитинячу політику, — тимбільше, що вони вже не дїти — мушу назвати по імени і мушу осудити. Сього від мене вимагає мій горожанський обовязок.

Володимир Б. Лотоцький.

ОСНОВУЙТЕ МІСЦЕВІ У. Н. КОМІТЕТИ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ НЕ НАКЛАДАЄ ЖАДНИХ ПОДАТКІВ НА СВОЇХ ЧЛЕНІВ.

Причиною того є се, що У. Н. Союз опертий на сильних основах і може перебути удари, яких не видержать слабі орґанїзації, утворені тільки для конкуренції У. Н. Союзови і ратують ся перед упадком податками.

Длятого У. Н. Союз дає найлїпше забезпеченє своїм членам, якого не можуть дати слабі орґанїзації, котрі виставляють обезпеченє своїх членів на ризико.

Ще найменьший другий удар і такі слабі орґанїзації вже не виратують ся і податками. Тодї вони мусять упасти, а з ними потерплять і тисячі членів, котрі роками цїлими надармо платили вкладки і податки.

Пора членам слабих податкових орґанїзацій застановитись над справою своєю обезпеки і вернутись назад до своєї першої запомогової орґанїзації — Українського Народного Союза.

В недолї пізнаєть ся найлїпше правдивого приятеля, тож коли У. Н. Союз в минулій недолї, підчас інфлюенційної пошести, показав ся найлїпшим приятелем своїх членів, бо родинам померших членів сейчас виплатив посмертнє, а на живучих членів не накладає жадних податків, то він є найлїпшим і правдивим приятелем своїх членів і всїх Українців, котрих закликає єднатись під свій народний прапор.

Малі і слабі орґанїзації потворено не для добра членів, а для конкуренції У. Н. Союзови і для цїлий партійної політики одиниць.

Коли У. Н. Союз заводив у себе реформу, то ті одиниції кричали: „Ходїть до нас, у нас розмет, не слухайте У. Н. Союза!"

І були такі, що не слухали і казали, що рада У. Н. Союза дорога.

А що тепер показало ся?

Показало ся, що добра рада дорога, але зла ще дорозша! Ті крикливі слабі орґанїзації не лише що і в себе мусїли також завести реформи, але упали під першим ударом більших виплат і накладають на своїх членів податки.

А що буде дальше?

Що буде, як ті слабі крикливі орґанїзації цїлком впадуть?

Що буде, як тисячі їх членів одного дня лишать ся без запомогових орґанїзацій і без забезпеченя для своїх родин?

Що тодї скажуть ті одиниції, що для своїх особистих цїлий або для своєї партійної політики розбивали свою першу орґанїзацію?

Їм се байдуже, але члени їх орґанїзацій повинні вже тепер над тим поважно застановитись і вернутись до У. Н. Союза, аби в короткім часї, як ті слабі орґанїзації попадають, вони не остались цїлком без орґанїзації.

Се дїло членів і вони повинні самі над тим подумати, а не оставляти його тим, що вміють тільки накладати податки.

ЗБИРАЙТЕ 100.000-НИЙ РІЗДВЯНИЙ ДАР НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

ЗАБОРЧІ НАМІРИ ПОЛЬЩІ.

(Нюйорський „Русскій Голос").

Польща, правдоподібно під впливом своїх націоналїстів, горить і рвеїь ся до заборів на всї сторони; на полудни хоче загорнути Галичину і Україну аж до Чорного моря, на заходї польську часть Німеччини, а на півночи побереже Балтійського моря з Данціґом.

Польща гуртуєть ся і єднаєть ся. Але кругом неї розсівають ся озлобленя і протести.

Протестують Українцї і Нїмцї, готові всьо польське вернути Польщі, але нїчого свого її не віддати. Ґенерал Гінденбург стягає війска в Познанщинї проти Поляків. Можлива нїмецько-польська війна, в котрій Польщі, безперечно, не поведеть ся, коли за нею не заступлять ся алїянти.

Нїмеччина готова віддати Альзацію і Льотаринґію Франції, всї польські провінції Польщі, але вона готова всїми способами, навіть трійливим ґазом, обороняти свої історичні посїданя, свій гористий Рен і Данціґ.

Нїмеччина готова тепер розплатити ся за свої давні забори і звернути обидженим народам всьо. Але Нїмеччина рішила оборонити свою вітчину від напастий сусїдів.

Мирова конференція може і повинна рішити не лише питаня мира, але й питаня війни.

Мирова конференція, правдоподібно, змірить заборчий апетит польських націоналїстів і вкаже границї Польщі.

SALUTE

Another song for the brave old Flag,
As full-staff-high it flies,
Whether a shot-torn, smoke-grimmed rag
Or bright as the wintry skies.
We watch from the ships as the transport ships
Come plunging through the foam,
And mothers and dads hail the glorious lads
That bring the old Flag home.

They hobe it away in the morn's dim light
With never a good-bye cheer,
For they stole to sea like a thief in the night
Lest the Hun of their course should hear.
But now in the breeze o'er the ransomed seas
The proud ships make their track,
And the sirens sing and the great bells ring
As they bring the old Flag back.

There are stripes more red where our heroes bled;
Their memory gilds the stars;
But thanks we give for the lads that live,
For the "doughboys" and the tars.
Oh, let them brag of their well-served Flag
Whereever their glad feet roam!
And let none be mute in the high salute
As they bring "Old Glory" home.

EDWARD A. CHURCH.

THE WRONG NOTE.

The Polish Foreign Minister is reported ready to discuss boundary problems with the new Czech Government, but as to the Ukrainians who, he says, have forced Poland to fight for Lemberg, diplomatic discussion is impossible. Without pretending to pass upon the right of either to Lemberg, it should be said that if the newly established nations are going to assume the stand that diplomatic discussion of their differences is impossible the rest of the world will have to find means to cause them to abandon that attitude.

It was Austria's declaration, forced by Berlin, that diplomatic discussion of the demands on Serbia was impossible, which was used to start the great war. If there has been one lesson impressed upon the world by that conflict and its origin it is that this jingolist pose of refusing to discuss differences must never again be tolerated. As President Wilson said in Paris, German plans for forcing the recent war would have been impossible had there been any discussion of them during the crisis. The peace conference cannot be expected to establish these new nations to plunge the world into a fresh conflict by arbitrary refusal to reach agreement with their neighbors by reason rather than a rush to arms.

It is this very tendency, already cropping out viciously, that makes it imperative to institute a league of nations as a preliminary and safeguard to any treaty of peace reached. Without some such international authority to preserve order and maintain peace the world will be little better off than it was before by substituting anarchy and racial enmities for Prussianism in Eastern Europe. It was out of just such conditions of jealousy and intermittent warfare that the Hohenzollerns created their power to menace mankind. If Poland has a legitimate grievance against the Ukraine, or vice versa, there must be an appeal to the organized justice of the nations. To leave their quarrels to be the shuttlecock of greater powers would be to repeat the history of the Near East and to invite a repetition of the past four years.

(From the Pittsburgh Dispatch, Dec. 24, 1918.)

ПОМОЖІТЬ!

БОРОНІМ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ!

(Допись з Вунсокет, Р. Ай.).

Коли ми поглянемо на карту Европи, то побачимо на ній нашу вітчину, нашу любу Україну. Видимо там ріжні міста, місточка, села, гори, ліси, ріки, стави і т. д., а все те має свої питомі назви. Ніхто з нас не може сказати, що ті назви є походженя московського, або польського, або мадярського, або румунського, або німецького. Усі ті назви є чисто українські, а навіть наші назвиска, одідичені по наших предках, мають характер український.

Отже наш нарід жиє споконвіку на своїй власній земли, а побіч него жиють і другі народи, але в меньшій скількости. Жиють враз з нами Москалі, Німці, Поляки, Вірмени, Жиди і инші народи, котрі мають себе за щось висшого, ліпшого від нашого народу. Ми всі ті народности признаємо і хочемо жити з ними в згоді, але вони мусять признати, що жиють не в Росії, не в Польщі і т. д., а жиють на Україні і длятого мусять сей край боронити і дбати о його добро.

Ми всі повинні тепер в один голос трубіти, що Україна чистить ся з неволі, як золото в огни, бо до сеї пори наша вітчина мала розмаїті назвиска, як той кінь тягаровий, якому шкіру оббито на всі боки. Нема тепер Червоної Руси, нема Малоруси, нема Карпаторуси, нема Галиції, нема „Польщі на кресах" і т. п. накинених нам назв, а є тільки **українська держава.**

Прийшов час подякувати всім нашим опікунам за їх „ласку". Довго вони сиділи в нашій хаті за столом, а ми коло порога стояли і їм поневолі служили. За нашу довголітну службу вони вміли нам добре платити! Вони не дали нам пізнати, хто ми є, не дали нам просьвітити ся, але хотіли стерти нас з лиця землі, або зробити своїми наймитами.

Але нашим ворогам не вдалось. І для нас зійшла зоря волі, і для нас сьвітить сонце правди. Прийшов час нам опаматати сь, пізнати нам нашу дорогу вітчину, матір Україну. Ми тепер виглядаємо хвилі, як то ті події скінчать ся та яка доля буде нашому народови. За тую долю, волю і свободу наш нарід у старім краю посьвятив усьо, що мав найдорозшого. Наші братя ще й доси свою кров проливають і мають лиш одну думку: побідити, на воли бути, або не жити! Вони наражують себе на смерть, каліцтва, голод, холод, на всяку заразу — одним словом: жертвували жите для своєї вітчини, для української держави.

Ми дуже добре знаємо, як то перед війною робило ся, які то були агітатори, що по чисто українських селах заводили читальні московські, та покрадьки ширили цареславє. З другої знова сторони Поляки будували свої „косцюлки на Русі" і перетягали наш нарід на польську віру. Всі пекольні сили змовили ся були, аби наш нарід живцем роздерти, але все те надармо, бо... не скуєш душі живої!

Надійшли инші часи. Повіяло по сьвіті духом щирого демократизму. Приходить до власти народ! Наші вороги слідять пильно за теперішними подіями і ломлять собі голови, якби то задержати нас надалі в своїм ярмі і тесати кіле на нашій голові.

Прийшов час розправи! Треба нам боронити ся з усеї сили. Нам належить ся першенство на нашій земли. Нам належить ся Львів і Перемишль і ціла східна Галичина і взагалі всі ті землі, на котрих жиють в більшости Українці. Тих своїх земель ми будемо боронити всіми можливими способами і за жадну ціну не віддамо їх у ворожі руки. Ми до Кракова не пхаємось, тож Поляки не мають права пхати ся до нашого Львова!

А тепер, дорогий народе, звернім увагу на те, як то ми відбили ся від старого краю. Жиємо по всіх усюдах: в Америці, в Канаді, в Бразилії, майже по цілім сьвіті. Всюди ми блукаємо, як ті Жиди по пустини, і всюди ми хотіли би манну мати... Ми дуже богато говоримо, мудруємо, простуємо, других навчаємо, а спускаємо з ока ту провідну зьвізду, яка веде наш нарід до остаточної мети. Деякі наші провідники забувають, що там ніколи не буде лад, де один тягне вперед, а другий назад. Така „робота" лише деморалізує нарід і убиває в нім людське і народне достоїнство.

Ми повинні тримати ся всі одного народного клича і дивити ся разом на ту зьвізду, що зійшла посеред громовиці, бурі і нашої братної крови. Тая зьвізда зоветь ся **Україна,** а хто її вирікаєть ся, хто нехтує свою мову, хто не підпирає справи народної, або ще й копає яму під своїм народом, той поповняє убийство на своїх родичах, той переступає четверту заповідь Божу. Ми знаємо, що руські князї неустанно воювали, так що жадна сторона не виходила побідно; але стягнули на себе кару Божу і прийшов конець їм, як Самсонови з Филистинами, що загинув в румовищах враз зі своїми ворогами.

Отож, дорогий народе, уважаймо, що ми нарід живий, хочемо жити, тож любім всьо, що наше, а чуже шануймо. Простім один другому всі урази, не визиваймо себе ріжними лайливими іменами, вдармо себе в груди і скажім: Прости нам, Господи! Най жиє неділима Україна!

В нас тепер велика робота. Ми мусимо разом ратувати ся на всі боки. В старім краю наші рідні не жалують своє жите покласти за вітчину, а ми тут, як в Пана Бога за дверима, мусимо матеріяльно їх підперти. Боже провидінє покерувало нами в инакший спосіб — аби ми ратували свій рідний край. Отже кождий, хто жиє тут за морем і має любов до своєї вітчини, нехай зложить свою лепту на поміч бідним і на оборону нашого краю.

Дорогі Братя і Сестри! Моєю гадкою булоб, що коли прийде день св. Різдва Христового, то ми всі повинні своїми жертвами і колядами зложити поклін старому краєви; щоб ми своєю душею, нашими гадками і всім своїм чувством заглянули до тих ям, до тих нор, де жиють наші братя, збідовані зломлені, безсильні, як той євангельський Лазар, котрий не міг нізвідки помочи дістати. Преців ми христіяни! Ми там в старім краю родили ся, зросли, пізнали Бога і людий. Вони нас випровадили в далекі сьвіти, а самі лишили ся на тяжке горе. І ми мали би за них забути?

Правда, ми тут тяжко працюємо, але инакше нам жиєть ся. Ми вберемо ся в пасований капелюх, ковнірець, добірний одяг; а вони подертого лаха не мають, куска хліба не видають.

Отож, дорогі зарібники-робітники, зложім по пятці, по десятці; ви, богатші, офіруйте по пятьдесятці або по сотці, бо не за слова, а за добрі діла буде нас Бог благословити. Чужі народи мають богатих панів, міліонерів, то є кому за них дати, а ми маємо таких, що хочуть у нас взяти, то мусимо ратувати ся.

Я від себе жертвую на Українську Раду в Парижи 5 долярів, а 20 долярів складаю на руки Місцевого Українського Народного Комітету, для потерпівших сиріт і вдів свого краю.

Член У. Н. Союза.

OF PEACE.

There is a peace of righteousness that owns
To every race its birthright to be free
From base aggression, and the force of thrones
That throttle liberty.

There is a peace of tyranny that brands
The brows of those who bend beneath the stroke
Of Might, that bows the striken conquered lands
With its imperious yoke.

Now the stern day of reckoning has come,
And the ensanguined carnival's surcease;
After the conflict's mad delirium
Be ours the righteous peace!

CLINTON SCOLLARD.

ЩО ТО Є ЕЛЕКТРИЧНА СИЛА?

Електрика є скрізь. Є вона в землі, в воді, в хмарі, в чоловікови, тільки що її не знати. Вона собі сидить тихо і не має ніякої сили, поки вона все вкупі. Але електрика є подібна трохи до магнесу тим, що ділить ся на двоє. Так як в магнесови є два бігуни, північний і південний, таксамо й електрика ділить ся на дві сили: активну і пасивну. Активну електрику люди значать собі знаком +, а пасивну знаком —. Отже поки електрика є вкупі, то її ані не знати, а як розділить ся на двоє, то тоді набирає сили. Електрика ще тим подібна до магнесу, що таксамо як в магнесови північний бігун притягає південного а південний північного, і знов північний бігун тручає від себе північного а південний південного, то таксамо активна електрика притягає до себе пасивну, а пасивна активну, і таксамо активна електрика тручає від себе активну, а пасивна тручає пасивну. Инакше сказати, що однакові обі електрики відтручують ся, а неоднакові притягають ся. Ми сказали, що електрика тоді дасть ся пізнати, коли вона розділена. Се через те, що тоді електрика рушаєть ся, одно друге гонить і одно друге тручає.

От наприклад грім береть ся з того, що понад землею тягне хмара, в котрій є активна електрика. Та активна електрика тягне до себе другу електрику пасивну, чи з води чи з землі, де вона є найбільше. Коли тих дві електрики стрінуть ся, то натім місци робить ся іскра. Ото й є грім. Тріскіт може бути великий або маленький, сьвітло від іскри більше або меньше, але все тойсамий грім, що нераз людий убиває і запалює хати. Коли така хмара з електрикою проходить понад землею, то грім може скорше вдарити в високий будинок ніж в малий, бо від високого близше до хмари ніж від низенького. Зелїзо, як і инші металї, лекше притягає електрику ніж наприклад скло. Тим то зелїзо називаєть ся добрим провідником електрики, а скло кепським провідником.

Щоб забезпечити високі будинки від грому, то люди придумали такий спосіб: На верх даху ставлять острий зелїзний прут, вістрем до гори. Від него пускають по стїні дріт, аж до землї, а конець дроту закопують в землю. Такий прут на верху будинку називаєть ся громозводом. Коли хмара надійде, то вона має найблизше саме вістре громозвода. Отож в него найскорше бють громи, але так як громозвід зроблений з зелїза, а зелїзо добрий провідник для електрики, то вона собі по дроті сходить до землї і будинкови не шкодить. Мабуть неодин з вас бачив на високих коминах фабричних остру піку, а від неї протягнений дріт здовж по комині аж до землї. Се є ті громозводи або кондуктори. Хто має хату під бляхою, то повинен би собі такого громозвода зробити. З ним богато безпечнїйше від грому.

Нераз ми чуємо, що гремить і блискає; се від того, що громи бють з одної хмари в другу. В одній хмарі є електрика активна а в другій пасивна. Одна притягає другу. Коли вони стрінуть ся, до робить ся лоскіт і запалюєть ся іскра. Іскру видно відразу, бо сьвітло біжить швидко. Той блиск від іскри називаєть ся блискавкою. Після блискавки буває не зараз чути тріскіт. Се через те, що голос, звук, не так швидко біжить як сьвітло.

Отож, коли люди вже довідали ся, яку то натуру має електрична сила, то почали придумувати, як би то її взяти в руки і запрягти до роботи. Перш усього треба було дійти, як то збудити ту електричну силу і з чого її добути, як розділити і як зеднати.

Тепер вже люди знають богато способів, котрими можна збудити електричну силу. Але на разі то лиш тільки й знали, що як кусок бурштина (бурштин або янтар, то така дуже тверда і дорога живиця; з неї роблять пацьорки) потерти полотном, то він буде притягати куски полотна чи паперу. Але не довго їх тримає; притягне, потримає трохи і пустить. Тепер то вже люди знають, чому се так. Бурштин потерли, він загрів ся, в нім збудила ся електрична сила, пасивна. Вона тягне до себе активну, де може. Коли підставити йому папірчик, то він його притягне, щоб забрати з него активну електрику. Коли вже забере все і в папірчикови лишилась таксамая пасивна електрика, яка є в бурштині, то бурштин тручає від себе папірчик і він відпадає. Се через те, що є такий закон природи, що однакові електричні сили відтручують ся, а неоднакові притягають ся. Електрика є скрізь, лиш треба знати, як і чим її здобути. От наприклад як чесати волос в темній хатї роговим гребенем. Коли волос сухий, то буде тріщати і будуть показувати ся маленькі іскорки. Се та-ж сама електрика, котра є і в громах, тільки що її тут трошки, тому і блиск малий і тріскіт тихий. Такийсамий буде тріскіт і блиск, як кота гладити в темній хатї проти шерсти.

Тепер вже люди поробили собі такі машини, котрими розбуджують велику електричну силу. Машин є таких богато, сильнїйших і слабших, але всї вони зроблені так, що скляне колесо треть ся до подушок, що приставлені з обох боків. Коло скла є металевий валок, котрий збирає електричну силу. Такий валок називаєть ся кондуктором. Як його помацати рукою, то покажеть ся іскра і буде тріскіт, себто: вдарить маленький грім. Тільки як машина велика і в валкови набралось богато електричної сили, то страшно його руками брати, а навіть страшно бути близко, бо може покорчити жили, або таки зовсім убити. Сей спосіб розбуджуваня електричної сили називаєть ся механїчним способом.

Є ще другий спосіб, котрий називаєть ся хемічним способом. Люди примітили, що як пілляти який метал квасом, наприклад мідь, то в нїй також будить ся електрична сила. Випробували богато металїв, знають вже тепер, які металї та з якими квасами яку дають електрику. От наприклад мідь дає активну електрику, а цина пасивну. Отож кладуть до одного слоїка дві штабки: одну мідяну а другу цинову. Розумієть ся, що дві неоднакових електрики притягають одно друге. Отож як ті штабки зчепити дротом, то по тім дроті буде перебігати електрика від одної штабки до другої. Той рух електричної іскри називаєть ся електричним током. Чи дріт буде коротенький чи довгий на кільометр чи на милю чи на тисячу миль, то все одно — електричний ток пійде по дорозї, бо все активна електрика буде доганяти пасивну, або пасивна буде доганяти активну.

Коли ми вже знаємо, що то електричний ток, то нам вже не трудно буде зрозуміти, як то по дротї силою електрики пересилають ся телеграми і як то в телефонах передаєть ся людський голос.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ВП. П. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАР. СОЮЗА

упрашає ся, щоби гроші за книжки Др-а С. Рудницького: „Ukraine, the land and its people" і магазини „Ukraine", вислані їм в червни с. р. до розпродажи, відослати разом з нерозпроданими доси книжками і магазинами найдальше ДО КІНЦЯ СЕГО МІСЯЦЯ, на адресу:

UKRAINIAN COUNCIL OF AMERICA
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ТРАФИЛА КОСА НА КАМІНЬ.

Буває богато бридких і дурвих мод, як от та, що пані по великих містах волочать за собою хвіст при сукні, котрий називають „шляйфом".

Одного разу трафив ся слідуючий випадок. Улицями міста Одеси парадувала одна пані в товаристві свого чоловіка, богатого купця, волочачи за собою хвіст. На скруті улиці надійшов якийсь офіцир від драгонів і черз неувагу зачіпив острогами о хвіст тої пані, роздираючи його на половину.

— О, перепрашаю дуже за зроблену прикрість, прошу дарувати!

— Так не йде! — відповідає пані. — Ви роздерли мені новісїньку сукню.

— Мусите тепер звернути шкоду! — додає чоловік.

— Я то зроблю — відповідає чемно офіцир. — Прошу, тут є моя адреса.

І витягнув при тім картку візитову.

—Так не йде!—сказав купець. — Наперед прошу заплатити, бо инакше не пустимо пана.

— Алеж я іду до служби і за спізнене чекає мене кара.

— Нас то нічого не обходить! Ви роздерли сукню, то мусите в тій хвилї платити за шкоду.

— Кількож вам належить ся?

— Сукня цілком нова; я вбрала її нині перший раз і жадаю за неї 200 рублів — відповіла жінка.

— Алеж то неможливо! — відповів офіцир і звертає увагу, що не годить ся так сварити.

Підчас суперечки, як то по містах буває, збігла ся товпа цікавих і обступила сперечаючих ся. Зявив ся також і поліцай.

— Ви мусите йти за нами до поліційного уряду — відзиваєть ся купець; — тепер власне відбуваєть ся засїдане.

Всї запевненя офіцира, що не може в тій хвилї тратити часу і що шкоду винагородить, нічого не помогли — мусів отже пійти на поліційний суд.

По вислуханю справи сказав судія:

— Пане офіцир, мусите заплатити шкоду, в противнім разі грозить вам арешт.

— В тій хвилї се є для мене неможливо, а що більше — ціна переборщена.

— Пошкодованому вільно оцінити шкоду після уподобаня — відповів судія. — Врешті я сам раджу поступити в тім випадку по людськи, погодити ся в добрий спосіб і не наражати молодого чоловіка на неприємности.

Ті слова судії знайшли загальне признане межи численно зібраною публикою. Купець шепнув щось до жінки, бо він був чоловіком згідливим, однак завзята баба відповіла рішучо:

— Я не дарую! Прошу видати в тій справі вирок!

— Прошу о слово! — відзиваєть ся один з присутних і приступає до офіцира та каже: „Я є ґенералом на пенсії, називаю ся Н. Н. Прошу приняти від мене 200 рублів позички".

— Сердечно дякую, — відповів офіцир — однак я не буду міг зараз їх віддати.

Запевняю, що будете могли, — і шепнув щось офіцирови до уха. Твар офіцира вияснила ся. Подякував за позичку, взяв від генерала гроші і дав їх жінці купця.

Одержавши гроші, вона хотіла разом з чоловіком вийти з суду.

— Перепрашаю, — сказав офіцир. — Я прошу пана судії о наказ звороту моєї власности.

— Як то? — питаєть ся судія.

— Сукня належить до мене, бо я за неї заплатив.

— Я панови відішлю сукню служачим, коли вам так богато на тім залежить — відповіла жінка купця.

— О, ні... я жадаю в тій хвилї одержати своє. Прошу дуже о поспіх; бо не маю часу.

В судовій салї розляг ся сьміх.

— Алеж я не можу прецінь тут перед трибуналом скидати з себе мою одіж! — сказала почервонївши зі встиду жінка купця.

— То не пані сукня, тільки моя, — відказує спокійно офіцир.

— То хиба якийсь дикий жарт, аби змусити мою жінку скинути з себе одіж перед трибуналом! — сказав купець.

— Я цілком не жартую — відповідає офіцир — і прошу пана судії зарядити, що належить ся.

— Се цілком справедливе жадане — сказав судія. — Пан офіцир жадає лише звороту своєї власности і до того має повне право.

— Ніколи не згоджу ся на те, щоби я тут в суді скидала з себе сукню! — сказала з найбільшою злостию жінка купця.

— Побачимо! — сказав судія і дав знак служачому, котрий в одній хвилї приступив до пані і забирав ся до виповненя розказу.

— Стій! — крикнув купець. — Я відкуплю ту сукню назад. Прошу 200 рублів...

— То не вистарчить — каже офіцир; — кождий може жадати за свою власність після свого уподобаня. Через ту сукню я дістану ся до арешту за занедбане служби; далї кошти судові, страта часу і т. д. Я жадаю 1.000 рублів.

На салі знова сьміх.

— То безличність — крикнула пані, — жадати 1.000 рублів!

— Цілком ні! — відказує чемно офіцир. Не думаю притім робити на пані зиск. Надвишку офірую на убогих. А в тій цїли підвисшаю ціну сукні на 2.000 рублів.

Купець виняв і заплатив 2.000 рублів, щоби не договорити ся чого більше. Притім додав: „Наука та дорого мене коштує!"

Судія встав підчас того всего і промовив поважно: — Розправа скінчена.

THE HOME-MADE HOME

Oh, the maids of France have witching ways!
And they are good to see,
And I've thought I'd ask Ninette to share
A home, sweet home, with me.
But—
There is nothing quite so sweet in life,
Whatever you may say,
As a home-made home, made by a maid
In good old U. S. A.

МІЖ ПОЛІТИКЕРАМИ.

— Я дуже жалую, що питав його свого часу про його політичні погляди.

— Чому?

— Я думав про нього добре доти, доки не довідав ся, що його погляди не годять ся з моїми.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮАРК, Н. ДЖ. Отсим подаєть ся до відома всїм членам тов. „Запорожська Січ", від. 371, що надзвичайне і річне засїданє відбудеть ся в суботу, 4. січня 1919 р., в церковній гали під ч. 49-51 Бікон стр., Нюарк, Н. Дж., точно о годині 8-мій вечером. Є важні справи до полагодження, як також вибір нового уряду. Котрий з членів не явить ся на тім засїданю, заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. — І. Тарновський, голова; С. Ґрентус, скарбник; Ґ. Романків, писар.

ФІНІКСВІЛ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 321, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеть ся 5. січня, точно о 2-ій годині пополудни, в польській гали при Дайтон улици. Просить ся всїх членів на сей мітінґ явити ся, бо будуть дуже важні справи до полагодження. Прийдїть як найбільше нових членів! І. Федак, предс.; Л. Сїлецький, кас.; І. Яворський, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. Бр.-ство Михаїла, від. 350, повідомляє всїх своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеть ся в суботу, 4. січня 1919 р., о годині 7-мій вечер, в Редменс гали, на долині. На тім мітінґу старі урядники передадуть свої уряди новим урядникам, а крім того виберуть ся делегата на зїзд до Нью Йорку. Присутність кождого члена конечна. Принагідно подаєть ся до відома, що на мітінґу дня 15. грудня вибрано отсей новий уряд: І. Каштанюк, предс.; В. Бревін, заст. предс.; М. Кресан, секр.; В. Каштанюк, заст. секр.; М. Слабиський, кас.; Д. Криницький, заст. кас.; В. Карпі, С. Куривчак і Е. Жидкевич, контрольори; А. Гріщишин і І. Солтис, одікуни хорих; І. Тирчик і К. Кольганич, хоружий; А. Городнєський і В. Бантура, дверники. — Н. Тирчик, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Т-ВО УКР. АМЕР. ГОРОЖАН

повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 5. січня 1919, о годині 2-ій пополудни в власній гали, на котрім буде справоздане старого уряду і контролї а також вибір нового уряду на рік 1919. На сей мітінґ повинен кождий член безуслівно явити ся. 1-2

Т. Грицей, предс.;
С. Штогрин, касієр;
М. Рибак, писар.

ТЕРНОВИЙ ВІНОК

або ЖЕРТВИ ЦАРИЗМА драма на 4. дії. Ціна 50 центів.

Замовлення висилайте враз з ґрішми на адресу: „SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР! УКРАЇНЦЇ! ПОЗІР!

з Толїдо і Россфорд, Огайо.

ПЕРШЕ ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

з рамени Укр. Народного Комітету відбудеть ся

В НЕДІЛЮ, 5. СІЧНЯ 1919 Р,

точно о годині 3-ій пополудни

в тій самій гали, де відбуло ся віче 4. липня с. р., при Джеферсон і Ірі улици.

На сїм віче будуть промовляти представителі Укр. Народного Комітету:

Др. Кирило Біляк з Вашінґтону і п. Іван Добрянський з Нью Йорку.

Запрошуючи на се віче всїх місцевих і з околиці Українцїв і Українок, кличемо до Вас: явіть ся всї як один, прийдїть загріти свого духа, се справа Ваша і Ваших дїтий, Вашої будучности, Вашого народного щастя і долї. Хто не явить ся, стягне на себе гнїв народу. 155-1

Всї в єдности, всї враз.
МІСЦЕВИЙ КОМІТЕТ.

ДО УКРАЇНЦЇВ В БЕТЛЕГЕМ, ПА.

В НЕДІЛЮ, 5. СІЧНЯ 1919 Р.

о годині 9.30 рано,

в німецькій гали при Бутонвуд улици відбудеть ся

МІТІНҐ ВСЇХ БРАТСТВ І ПАРАФІЯН.

Місцевий Український Народний Комітет запрошує на сей мітінґ всїх членів бр. св. Димитрія, від. 288 У. Н. Союза, бр. Йосафата, від. 57 Провидіння, і всїх парафіян. Будеть ся вибирати делеґатів на Народний Зїзд в Нью Порку. Обовязком кождого члена чи парафіянина явитись на тім мітінґу і вибрати зпомїж себе кількох працьовитих і мудрих людий, котрі би мали відїхати на той величавий зїзд, який відбудеть ся 16. і 17. січня б. р.

ЗА КОМІТЕТ:
О. Ваврищко голова
І. Семенина, секретар
О. Запаржоний, касієр.

ДО УКРАЇНЦЇВ В ГОЛЙОК, МАСС., І ОКОЛИЦІ.

В НЕДІЛЮ, 5. СІЧНЯ 1919 Р.,

точно о годині 3-ій пополудни, відбудуть ся

в гали Української Хати під ч. 694 Іст стріт

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ,

на яких мають ся порішити справу Української Хати, а також мають ся вибрати Місцевий У. Н. Комітет, котрого задачею буде провадити загально-народні справи Української Громади в Голйок і околиці.

Обовязком кождого Українця і Українки, без огляду на політичні переконаня і орґанізаційну приналежність, явитись на ті збори, щоби спільними силами сотворити один сильний фронт. — КОМІТЕТ. 1

СОРОКАТІ ШТАНИ

І ИНШІ ВЕСЕЛІ ОПОВІДАНЯ.

ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.

Замовлення висилайте враз з ґрішми на адресу:

„SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J

„СІЧОВІ ВІСТИ"

НЕЗАВИСИМА СІЧОВА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАГАЛУ В АМЕРИЦІ.

Видане Січової Орґанізації Українців в Злучених Державах.

„Січові Вісти" посьвячені Січовим справам, просьвіті і науці. Січової чи соєї партиї се УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД. Січова часопись виходить поки що один раз на місяць і коштує одного доляра на рік. Хто пришле 10 предплатників, дістане дуже поучаючу книжку яко премію, крім того буде дістав ...„Січові Вісти" даром цїлий рік. 124—

Адреса Січової часописи така:

„SICHOWI WISTY",

217-19 E. 6th St., NEW YORK CITY.

АДВОКАТ

ОТТО Н. DROEGE

уділює безплатно порад у всїх цивільних, карних і судових справах, щодня від години 1-ої до 7-ої пополудни, а в неділю від год. 10-ої до 1-ої в полудне в Американсько-Українськім Бюрі.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.

520 E. 6th St., New York, N. Y.

Tel. Orchard 5868.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Холмскі Українцї органїзують ся.

Органїзатор холмських Українцїв, п. Онуфрій Ковальський, доносить нам, що його праця над нашими родимцями з Холмщини, пробуваючими у Злучених Державах, увінчалась красними успіхами. Зі всіх сторін Америки на його поклик приватними листами приходять письма в українській і польській мові, а з них віє горячим патріотизмом і бажанєм висвободити ся зпід польського ярма. Тому, що брак фондів і короткий час перед Народним Зїздом не позволяють п. Ковальському їздити по дальших українських кольоніях в цїли зєднаня всїх холмських Українцїв для народної працї, — одинокою дорогою була переписка. На горячий заклик відізвалось много щирих і сьвідомійших Холмщаків, які у свбїх листах піднесли клич, аби холмські Українцї в Америцї постояли щиро за рідну землицю.

Нежалуючи ні дорогого часу ні труду для так важної справи, п. Ковальський їздив до Дуіт Сіти, Конн., і там в недїлю (29. грудня 1918) скликав і перевів масове віче в домі п. Іваськова. На віче явили ся переважно православні Українцї. Збори мали характер дуже патріотичний. Всюди лунали кличі: „Слава Українї!", „Проч з Ляхами з нашої Холмщини, з нашого Підляша"! Збори тривали від 4. години пополудни до 9. вечером. По горячій вступній промові п. Ковальський вияснив: 1) Чому нам треба належати до Києва, а не до Варшави? 2) Наше національне імя „Українець"; 3) Потреба злуки всїх українських сил для боротьби з відвічними гнобителями Поляками; 4) Потреба заложеня товариства холмських Українцїв в кождій місцевости в цїли несеня помочи Українському Народному Комітетови в Америцї.

З уваги на се, що наші Холмщаки жили доси в національнім невіжестві і до житя ставили ся байдуже, бо таки не мали жадної спромоги просьвітити ся в старім краю в національнім дусї, — то їх зорганїзованє має велику вагу під сю пору, коли Холмщинї грозить велика небезпека зі сторони імперіялїстичних Поляків. Над Холмщаками повіяло якось новим духом, бо з великим одушевленєм слухали рефератів п. Ковальського і на його поклик осилували „Товариство Холмських Українцїв ім. Богдана Хмельницького", до котрого крім Хомщаків приступило на разї кількох Українцїв походячих з Поділя, Волинї і Городненщини. Цїль товариства — оборона Холмщини перед Поляками. В склад уряду товариства війшли: Ілія Страдчук, предсїдатель; Юрій Ковальський, секретар; Йосиф Куликовський, касієр.

Референт порушив справу Народного Зїзду в Ню Йорку на день 16. і 17. січня. Вибрано одноголосно отсих делеґатів: Онуфрій Ковальський і Пилип Козак. П. Козак буде репрезентувати православних Українцїв з Холмщини, бо звісно, що більшість Українцїв в Холмщинї є православного обряду.

Се перша ґрупа зорганїзованих Холмщаків в Америцї, основана в цїли несеня моральної та матеріяльної помочи Українї в її визвольних змаганях. Сю подію всї Українцї, як в Америцї так і в Европі, повитають з нечуваним ентузіязмом Холмщаки заявили ся за злукою їх землї з Києвом. Тому всї Українцї повинні простягнути Холмщакам свою помічну руку і допомогти їм в їх визвольних змаганях.

Інфлюенца повалила до лїжка трох ґубернаторів.

Три ґубернатори — Самуїл МекКол з Массачусетс, Генри Кіїс з Ню Гемпшир і Карл Міллікен з Мейн — лежать хорі на інфлюенцу, яка в тих стейтах бушує знова в страшний спосіб.

Інтернованих чужинцїв будуть депортувати.

Міністер справедливости хоче предложити парляментови проект, аби всїх чужинцїв, які тепер є інтерновані у Злучених Державах (є їх около 4.000), депортувати. Щоби їх можна видалити з сього краю, треба спеціяльної ухвали. Міністерство буде також домагати ся права заборонити сим людям пиновний вступ до сеї держави пізнїйше. Деяких інтернованих чужинцїв не уважаєть ся тепер небезпечними і не будеть ся робити жадних заходів для їх видаленя. Але більша часть інтернованих є так небезпечна, що міністерство уважає конечним видалити їх. Не знати, кілько є інтернованих чужинцїв, бо міністерство не хоче подати точного числа, але припускають, що їх є около 4.000. Більшість з них се Нїмцї, а з них деякі є Нїмкинями. Кажуть, що майже половина з них є дїйсними аґентами, які довго перед війною служили за гроші нїмецькому правительству. Між інтернованими є і такі, яких оскаржують, що вони збірали інформації, аби відтак переслати їх до Нїмеччини, але властивої вини їм годї доказати. Проєкт про депортоване інтенованих чужинцїв вже розбираєть ся в палатї послів.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Другий український унїверситет в Києві.

Київські часописи подають богато подробиць про отворенє другого державного унїверситету в Києві. При отвореню асистували: гетьман Скоропадський, Рада Міністрів, митрополит Антін зі сьвященством і представителї Українського Народного Союза з Винниченком. Гетьман відчитав грамоту відносно заложеня унїверситету. Міністер просьвіти Василенко і ректор унїверситету проф. Сухотський та Винниченко виголосили промови. Унїверситет має буджету 1,375.000 карбованців, 20 ріжних будинків, власну електричну стацію, артезійні керницї і 26 гектарів землї. Унїверситет має тепер 2.800 студентів. Старий унїверситет св. Володимира має 125 студентів. На факультетї історії і фільольоґії учать слїдуючі професори: епископ Алексій, Г. Павловський, Зеньківський, А. Лобода, А. Лукаенко, Сухотський, О. Грушевський, Л. Пахаревський, Хроновський, І. Ольгієнко. На факультетї фізики і математики: М. Ґраве, Гакецький, В. Лучаківський, С. Кушнєвич, І. Косоногий, Петриків, В. Дубяненький, Л. Швець, Кравчук, С. Тимошенко. Правничий фукультет: професор Туган-Барановський, В. Кистяковський, Мищенко, Весоловський. Медичний факультет: М. Константинович, Чесецький, Нещадименко, Е. Черняхівський, О. Черняхівський, М. Вовкобий і С. Корчак.

Українська преса в Києві.

„Нова Рада" (ч. 205) доносить, що в Києві виходять тепер денно отсї поважнійші часописи: „Нова Рада", орґан соціялїстів-федералїстів; „Робітнича Ґазета", орґан соціял-демократів; „Народня Воля", орґан соціялїстів-революціонерів; „Армія", орґан військової партії; „Відродження", орґан правительственний; „Трибуна", орґан безпартійних. — Крім того виходить ще 47 инших часописий в українській мові, які однак політикою на висшу скалю не занимають ся. Загалом тепер в Києві виходять 53 українські часописи і журнали політичні, просьвітні, наукові і инші.

Др. Старосольський полонений.

„Дзеннік Любельскі" (з 29. падолиста 1918) доносить, що між полоненими Українцями, яких перевезено через Львів, находив ся дакож адвокат др. Володимир Старосольський, якого ранено підчас битви.

Польські соціялїсти проти польських анексіонїстів.

Польські ґазети з 19. падолиста, 1918, передрукували статю з ґазети „Єдносць Роботнїча", яка є орґаном крайних польських соціялїстів. Статя, затитулована „Польський Імперіялїзм", обговорює справу самостійної галицької держави. Автор нападає тут на польську буржуазію, яка острить свої зуби на території, котрі етнографічно не є польськими. Автор признає всїм народам право до самоозначеня, кажучи притїм, що часи імперіялїзму раз на все проминули.

Ол. Моричак.

В ГОДИНІ ЗЛУДИ.

Прийди, прийди в вечірну тиху пору,
Коли сльозами туга вкрис цьвітя
За ясним сонцем, як зайде за гору —

Прийди, прийди, як місяць срібнобілі
Проміня кине, як зачнуть горіти
Чудові зорі з щастя оп'янілі.

По мармурових я блукаюсь салях,
Кольонни тихі, як могильні мари,
І тихо-тихо в опустілих далях...

Над головою чарівні аркади
Лягли мов темні і зловіщі хмари, —
Колись так повні щастя і розради!

Прийди, верни ся, а в одній хвилині
Забаєне знову сонцшне весілє,
І може буду ще щасливий нині.

І може нині в тій сумній палаті
Воскреснуть хвилї жаху-божевіля,
І може будем ще житєм богаті,

Бо моє серце ще житєм шалене,
Бо я ще хочу повним щастєм жити!
В вечірну пору — о, прийди до мене.

Прийди, прийди в вечірну тиху пору,
Коли сльозами туга вкрис цьвітя
За ясним сонцем, як зайде за гору...

• • •

І ніч минула — небеса на сходї
В проблисках сонця вже горять в пурпурі,
Вже сьвіт — так тихо в моїм огородї.

У сні-спокою спочивають цьвіти
І гасне місяць на небес лазурі,
Вітрець колише тихесенько віти.

Вже сьвіт... До сонця я молюсь в покорі,
Мій дух з німого вийшов отупіня
Й цїлий утонув в сьвітлиннім просторі.

До сонця! Раз хоч, на хвилину
Забути сей сьвіт і його терпіня,
Ох, раз злетіти в золоту країну!

А сонце встало в чарівній пишноті,
Далекі ниви в щастю огорнуло
І ген розлились филї ясні, злоті...

А моє серце в радісній знесилї
Бажає сонця у просторі чую —
А ген розлились ясні, злоті филї...

Бажаю сонця! Я усе забуду,
Тебе забуду і любовні шали,
А покохаю чародійну злуду.

І покохаю сонцшні змагання,
Котрі давно так у душі повстали!
Тебе забуду і моє коханє...

• • •

В вечірну пору темні стіни стали
І тайну ночи за собою крили —
Прийшла запізно по любовні шали.

Розкішні думи пролїтали тайно
І о любови тихо говорили —
А місяць з неба споглядав так сумно...

Вона шукала моїх уст устами,
Цїла горіла і ломила руки —
А зимні зорі гасли вже над нами.

„Кохаєш?" — слово туги задрожало,
Завмерло в чорній тишинї розпуки
І зимним ледом в моє серце впало.

„Кохаю сонце, сонцшні простори,
„Житє і розкіш — і чекаю сьвіту,
„Як сонце зійде на високі гори!"

Довкола тиша, — ніч вже улетіла
І полишила землю в сон сповиту —
Вона стояла з болю скаменїла...

А я покинув мовчазну палату,
Бланити неба вже на сьвіт чекали,
Земля убрала срібнобілу шату.

До сонця! Хоч раз — я усе забуду,
Тебе забуду і любовні шали,
А покохаю чародійну злуду.

Христя Алчевська.

ТІЛЬКИ ШКОДА НАДІЙ.

Я не хочу нічого казати тобі,
Я не хочу докорів робити,
Хоч поради не дам я ніколи собі,
Хоч для бажань менї не ожити...

Тільки юних надій менї трохи шкода,
Що не можна їх буде вернути,
Тільки думка смутить, що душа молода
Може сном безталаня заснути;

Що даремно повянуть барвисті квітки,
Що в души захолоне прекрасне,
Що усьо дороге — сподївання й думки,
— Мов проміне вечірнєє згасне!...

ПОЛІТИКА ВІЛСОНА.

(Моріс Лов).

Основою політики Вілсона є моральність. Так сказано, так принято і так треба уважати надальше. Деякі критики називають се ідеалізмом. Його противники кажуть, що се непрактично наставляти догматика там, де він не надаєть ся. Дехто може звати се ідеалїзом, дехто може уважати Вілсона непрактичним чоловіком, але факт останеть ся фактом, що його політика від перших днів, як він війшов до Білого Дому, була диктована моральностию. Се моральність руководила його мексиканською політикою; се моральність казала йому спротивити ся, аби американські банкирі горнули з Хін купи золота для себе. „Я не прочитав одної історії, з якої я не прийшов би до заключеня, що найбільшими і найтривкійшими силами в сьвіті, се сили моральні" — сказав сам Вудров Вілсон нюйоркським журналїстам.

САПІТАЛІСТ.

(Тома Торедей).

Не треба рахункової машини, аби переконати ся, що в сьвіті є більше сапіталїстів ніж капіталїстів. Сапіталїст — се „птичка", яка робить 15 миль на тиждень. Вона не потребує спішити ся, бо божим законом їй сказано, що всьо, що її окружає, є її... Сапіталїст любить красно убирати ся, любить думати про мілїони, про красні женщини, і що найважнїйше — будучи певним своєї духової висшости над всїми прочими, каже, без обиняків, що Швеція — се найбільша ріка в Данії, а Норвеґія — се імя кабарету. Шекспір в сапіталїстів — се найліпший напиток, а Дарвін найбільший силач в 1898 роцї. Карло Маркс — се його кравець, а Дікенс — се медицина. Після нього в сьвітї істнує лише те, про що він знає; чого не знає, те не істнує. Особу сапіталїста окружає: зі сходу танцї, з заходу коршма, з півночи дївчина, з полудня лїжко.

ГУМОР І САТИРА.

Одинока можлива причина.

Перший: — Я думаю, що вона вийшла за нього заміж одиноко лише тому, щоби перешкодити своїй товаришцї.

Другий: — Воно навіть дуже можливе, бо женщинї лекше любити мущину ніж позволити, щоби инна любила його.

Мусить дорого брати.

— Пане доктор, а не буде се зависока цїна за операцію?

— Не пораджу нічого, дорогий пане; памятайте, що дві третих з того забере правительство.

Для збільшеня щастя.

Романтичний молодий муж: — Що можу я додати до твого щастя?

Практична молода жінка: — Більше гроший...

Практичний спосіб.

Перший: — Чи ти казав їй, що сказане є великою тайною?

Другий: — Нї, я не хотів дати їй до пізнаня, що сказане є так важним, аби його можна ще комусь сказати.

Три гриби забогато.

Мама (до дочки, яка щойно скінчила молитву): — Ти просила Бога о здоровлє для тата і мами, а за бабцю забула.

Дочка: — Я не думаю, що Бог вислухає так богато просьб на один раз...

Між музикантами.

Оля (підчас відвідин у товаришки): — Я не знала, що ти маєш стільки класичних творів, а бачу, що ти навіть любиш їх грати.

Маруся: — Я ненавиджу їх, але деколи люблю грати, щоби слухач виніс ся з хати...

Не порозумів.

„Хочу інтелїґентних людий для услуги при хорих; може хто з вас був фармацистом (аптикарем)?" — сказав офіцир до рекрутів.

„Я тут" — відізвав ся один рекрут.

„Коли ти навіть не виглядаєш на „фармациста" — заявив офіцир.

„Як нї, коли я робив на фармі цїле своє жите" — відтяв обурений рекрут.